

Grundlinjer till svensk paleografi för sommarkurser i Härnösand 1914 /

Kallstenius, Gottfrid,

*22 B b c x (Br.) Norrland. Föreningen
för norrländsk hembygdsforskning. 2*

National Library
of Sweden

NORRLAND

Geogr.
Soc.
NORRLAND
Sällsk.
(87)

Föreningen för Norrländsk hembygdsvforskning.

II.

GRUNDLINJER

TILL

SVENSK PALEOGRAFI

FÖR

SOMMARKURSER I HÄRNÖSAND 1914

SAMMANSTÄLLDA

AV

GOTTFRID KALLSTENIUS.

HÄRNÖSAND 1914.
HÄRNÖSANDS-POSTENS TRYCKERI AKTIEBOLAG.

Kungl. biblioteket

0 0000 000077837

GRUNDLINJER

TILL

SVENSK PALEOGRAFI

AV

GOTTFRID KALLSTENIUS.

HÄRNÖSAND 1914.
HÄRNÖSANDS-POSTENS TRYCKERI-AKTIEBOLAG.

GRUNDLINJER

TITEL

SVENSK PALEOGRAFI

VA

För studium av sammanhängande stilprov från nyare tiden förutsättes tillgång till WEIBULLS Handskriftsprof 1500—1800, Stockholm 1905, 4 kr.

HÄR FÖR

REKONSTRUKTIONEN AV DEN

Pränt 1350.

ʀ	a	aa	aa		p	pp
	b	b			q	
c	c	c	c	R	r	r
d	d	d		S	s	s
e	e	e		T	t	t
	f	f			u	
g	g	gg		U	u	u
	h	h			v	
	i	i			w	
	k	kk			x	x
	l	l			y	y
	m	m			z	
	n	n			ā	ā
	o	o			ō	ō

Förkortningar.

¹ mānō	mannom	⁹ iuli9	iulius	¹⁶ psona	persona
² patarca	patriarca	⁹ guerſio	conuerſio	¹⁸ ihe	ihesus
mop ^f	moper	¹⁰ ſcōy	ſanctorum	xpc	christus
³ mz	mep	¹² ppheta	propheta	x ⁱ	christi

Print 1880

q		aa	h
p		b	d
r	xx	c	cc
s	8	g	0 4
t	C	e	EE
u		f	
v	D	aa	00
w		p	
x		i	j
y		k	
z		l	
aa		m	m
bb		n	
cc		o	

Reproduction

1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900

Kursiv.

aa A

B

C

D D

E E

F

G

H

I I

J KA

L

M M

a

b → G

c

D

e → c → i → v

f

g → g

h → G

i

j k → f

l → f

m

n

O

P

Q

R F

S B

T I

U

X

o

p → p → q

q

r → r

s o

t t

u

v → G

w → G

x → p

y

z

α α

ø o

Ligaturen.

sc = sc

ss = ss

st = st

sw = sw

Th = Th

th = th

ti = ti

ch = ch

Letters

o	o	a	B A B
p	p	b	B
q	q	c	B
r	r	d	B B
s	s	e	B B
t	t	f	B B
u	u	g	B B
v	v	h	B B
w	w	i	B B
x	x	j	B B
y	y	k	B B
z	z	l	B B
		m	B B
		n	B B

Letters

o	o	o =
p	p	o =
q	q	o =
r	r	o =
s	s	o =

Förkortningar.

¹ mānō	mannom	¹⁰ mf	Item	¹³ h̄m x	Jesus christum
² oic	eric	¹¹ o	cum	st̄9	sanctus
³ h̄z	met	¹² p	pro	st̄e	sancte
⁴ q̄rtale	quartale	¹³ q̄	-que	bt̄9	beatus
⁵ h̄z	thetta	¹⁴ t, t, t, t, z, r	et	q̄	dominus
⁶ q̄nq̄gita	quingenta	¹⁵ q̄	quod	ā°	anno
⁷ rikis	rikis	¹⁶ pgameno	pergameno	am	amen
⁸ grimestäckh	grimestäckh	¹⁷ p̄p̄9	parisius	ioh̄es	Johannes
⁹ nielsson	nielsson	¹⁸ h̄lde ^o	hildebrandi	4 ^m , r̄c	etcetera
¹⁰ duob9	duobus	¹⁹ matia ^o	materialibus	²⁰ in p̄d̄im	nempdinne
¹¹ volumbz	voluminibus	²¹ p ^o	primo	G	her
¹² ḡsup̄e	consumpsi	²² p ^o	christo	st̄u	sture
¹³ rosar9	rosarum	²³ xmā	christinam	Ööög	Swerigis

Romerska siffror.

m	1000	l	50.	i	1
8	500	x	10	oꝛclxxxij	1482
c	100	v	5	oꝛclxxxij	1479

Arabiska siffror.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Recherches

1	1000	1	1	1	1
2	500	2	2	2	2
3	200	3	3	3	3
4	100	4	4	4	4
5	50	5	5	5	5
6	20	6	6	6	6
7	10	7	7	7	7
8	5	8	8	8	8
9	2	9	9	9	9
10	1	10	10	10	10

Promotes

1	1000	1	1	1	1
2	500	2	2	2	2
3	200	3	3	3	3
4	100	4	4	4	4
5	50	5	5	5	5
6	20	6	6	6	6
7	10	7	7	7	7
8	5	8	8	8	8
9	2	9	9	9	9
10	1	10	10	10	10

Nyare tiden.

A a	a → u → w	ʒ ʒ	ʃ → ʒ
B	b		q
E E	r r	ʀ → ʁ → ʁ	v → ʏ → ʏ
D	d	ʂ → ʃ → ʂ	ʃ ʂ
F F	r → n	ʒ	t z
f	f		ñ
ʒ (ʒ) ʒ	y y → y	ʃ	ǃ → ǃ'
ʒ	ʒ ʒ ʒ → f	ʁ → ʁ	ñ → ǃ'
	i → i → i		x
ʒ	j j		ÿ → y'
	ʒ → ʒ → ʒ		ʒ
L L → L	l		ä → ñ → ü
M	m		ä → ñ → ü
N N	n		ö → ʃ
O O	v v → o		

Ligaturer.

ʒ = th ʃ = ch ʃ = st ʒ = ss ff = ff

ʃ v, w och y kunna sakna bitercken.

pust uip ænne, i samustund com røst
af hinnom. goþ mō þik hiælpar
mō maria, troþ oræd, ok sua men
løs som hon mō uar, vt iui alla
iarn halla. þæn tima kesar hin
rich do, þa teþos siax þusand ok
siax hundraþ, ok fiuritighi ok
siax diæfla, enom ærnita hæ
laghom. ærmiten spurþe þæn
siþarst com at, huat aruþe þe
uaro sua mange ut cumne. han
suarar þøm vara ut sænda tel vt
fært hinrichs kesara, at proua
huat ræt þøm bare tel hans sial,
ærmiten manaþe han a guz væ
gna, atar coma siþan þæt uare
prouat, ok sighia sik sannind,
han com som han uar manaþar,
ok saghþe vi gatom ængte fræmt,
þy at þæn tima annan vægh va
ghena lagþo goþgærnigana,
ok annan vægh hans synde; ok sær
leca at han vitte sina husfru
osanna sak, þa com þæn stekte
laurencius, ok kastaþe ena gul
gryto annan vægh i uaghena,

ok siþan vogho mer goþgærninga
na. þa varþ iak ureþar, ok grep
iak annan vægh grytona, ok brot iak
af annat orat. kesar hinrik
hafþe giuit en calc af gul, sua storan
tel *sancti laurencii* kirkio, at han lyp
tes up mæþ tuem gul orom, ok þæn
calken callaþe diæuulen gul gryto,
þætta mal prouaþes ok hittes, at
a þem dagh ok stund do kesar hin
rek, som orat var brutit af calce
nom, i eno *sancti laurencii* clostre, fiær
ran fra þem staþ kesaren do.

Sanctus ypolitus siþan han iorþa
þe *sanctum laurencium* ok sattes
tel borþ i sit eighet hus, ok læt al
taka vars hærra licama, af iusti
ni præst handom. Siþan sattes
han tel borþ. ok før æn han tok nær
mat, þa como decii kesara mæn,
ok toko han fran borþe, ok førþo
for sin hærra. decius tala te ypo
litum mæþ spot, ok spurþe æn han
vare ok uændær tel villo, mæþan
han iorþaþe *sancti laurencii* lik. ypo
litus suaraþe, sik þæt haua giort

Alle the ghodhe Men som thetta breff hore heller se helser jak jowan niclizson Magnus niclizson lauris niclizson winliga och kærliga Meth gudh thet skal allom dandemannom wetherlekt wara at jak kanniz Meth Mine opne breffwe at wi haffwe solth beske dherlekom Mayne padher Morthinson i gerdhe goz longedhe j westra gardhin ffor xviii Mark paninga kanniz wi haffwa opburith helin paningh och halffwan som oz wel anodhe ty hemiller wi och ffelssom ffornewpde goz¹⁾ padher ffornewpde goz Meth allom tilaghom ner by och ferre j watha och torre som ther haffwer tiller ghat aff alder och nw til hore ffor allom thom som nw ara heller her epher koma aff hendhe wi oz ffornewpde goz wndan oz och ware arffwa och wnder ffornewpde padher och hanz arffwa til æwerdhelka ægha these ara ffasta erik wneson padher jowanson olaff swerkeson Magnus ollastade padher j wi gun mwndh skalma witniz Men olaff jowanson padher fforse bedis wi [æ]rlix manz jnsigle padher gynth son ffor thetta breff datum et aptum Anno domini Mcdlxx v die sancte erice proprio Meo sub sigillo (*Senare tillskrivet.*) Och kanniz jak anders j longedhe at jak haffwer hwnt padher Mortinson

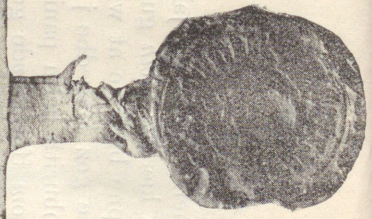
bordh¹⁾ j Mne bordh j longedhe j westre gardhin

¹⁾ Överstruket.

1482

CB. 50

af aliff eliff Cuginde doþ þaffiade i Auginiana land gdr Wittshig. 14
 1482 mands m3 tesse mio opue offie at and apte gndz byid ayrd byxxij
 the raf tung holt mifflic fo 600 i midbyggndz soþy eny sancti autonij
 dug abbtæ a fatto tinge og þij manz i adyrtan oc mærdano stad fæfæ
 nek the off fo lida pa na oc 102 i millay haggid ok toman stad
 Degt oc fast at bliffa wid vj mifc mæ domy Gwa at fray thidz fo
 va stand som Cuynd vilagis færdæ vidh engena oc in til een
 ften na fo liff vidh ene stidh i foðe haggan ær raot naa vef
 iðer gilt fædgt oc þæt millen toman oc haggan tesse satse i
 indæne a sama tinge þome i kal melo i bægg Cuynd i gthævæzge
 aped i affray þal i tþornd grege i laxe eric i hyn dotiary alaff
 i qaristad melo i gimeff mofal i laxe Garmen i sundy of mofal
 ande ff Til vline skol oc vrbuþlyrd Gæng raf mit indyfgle mædæf
 for the off m3 bestædlyrd mæz indyfgle melo qæff i Cuynt / Cuynd
 i mærdaney Ceyþun dno die a ldo quibus supra 1482

Jak olaff ericsson lagmans domhaffuande j Angermanna land gør Witherligith
allom mannom meth tesse mino opne breffue at arom æpter gudz byrd Medlxxxij
tha jak ting hiolt meth the som boo j widbyggeradh sokn om sancti antonij
dag abbatís a satto tinge ocj xij manna randzsakan oc nærwaro stadfæste¹⁾
jak the breff som luda pa raa oc rør j millan hæggien ok tornan stad
dogt oc fast at bliffua wid vj mark min dom Swa at fran then sto
ra stenen som ligger iman vllangirs fiærden vidh ængena oc in til een
sten raa som ligger vidh ena swidh j fornempde hæggian ær raæt ra och
rør gilt stadogt oc fast j millan tornan oc hæggian Tesse sathe j
nempdinne a sama tinge Jónis i kæl niels j bærg Sigurd j gethabærg
aswid j æskian paul j thornan gregers j kæxe eric i hyndotiaern olaff
j haristad niels j grímestad²⁾ mykæl j kæxe haquon i sundh ok mykæl
buddesson Til ytermera skæl oc witsnisbyrd hænger iak mit indzsigle nædhen
for thetta breff meth beskedeligs manz indzsigle niels hænsson i lunguik, lagman
j norrabutn Scriptum Anno die et loco quibus supra etcetera

1) Punkten på æ är mycket svag och ovanligt långt från bokstavens kropp.

2) Det övre strecket på e i detta ord är mycket blekt.

